Tomas Englund, Pedagogiska institutionen, Örebro universitet

Läraren i samhällsomvandlingen 1940-2003: den goda läraren som diskursiv konstruktion på olika samhälleliga arenor 2000-2008

Hur konstrueras den goda läraren diskursivt på olika samhälleliga arenor och hur har dessa diskurser förändrats över tid? Hur har innebörden i den goda läraren varierat för olika lärarkategorier? Dessutom formulerades i förhållande till en planerad syntes en hypotes som avsågs att prövas, nämligen i vilken mån den massmediala bilden av den goda läraren 'slår igenom' på andra arenor och om detta förefaller vara ett förhållande som gäller i högre grad i samtiden än tidigare? Detta, projektets övergripande syfte och frågor, har ej förändrats utan fungerat styrande.

Tre viktiga resultat

(1) Ett av projektets huvudresultat har varit att vi kunnat påvisa den komplexa innebörden av antagandet i ansökan att kravet på lärarna är "mycket motstridiga, varför innebörden i begreppet 'den goda läraren' inte är entydig". Vi har genom projektets olika studier utförligt kunnat redovisa olika innebörder, olika diskursiva konstruktioner av "den goda läraren" på olika arenor, för olika lärarkategorier och över tid. Ett centralt syfte för projektet har således varit att påvisa hur olika arenor producerar både inom sig och mellan varandra skilda diskursiva konstruktioner av den goda läraren, konstruktioner som innebär att lärares subjektspositionering, dvs de olika förväntningar som ställs på lärare och hur lärare kommer att uppfatta sitt uppdrag, är synnerligen motsättningsfylld.

(2) Projektets andra huvudresultat är att de olika arenornas betydelse, eller mer precist deras hegemoniska kraft, skiftat över tid. Den hypotes som projektet formulerade i sin ansökan och som avsågs att prövas, var i vilken mån den massmediala bilden av den 'goda läraren' slår igenom på andra arenor och om detta förefaller vara ett förhållande som gäller i högre grad än tidigare. Det är relativt uppenbart från våra historiska undersökningar att samspelet mellan utbildningspolitiska dokument och den professionella debatten i lärartidskrifter etc. länge intog en tämligen hegemonisk position genom att utgöra epicentra för den diskursiva konstruktionen av "den goda läraren", men att detta epicentrum under de senaste tjugo åren förflyttats alltmer till dominerande media som Dagens

Nyheter, i viss utsträckning kompletterad av televisionen. Den närmare innebörden av den nämnda förskjutningen är att dagordningssättningen av ”den goda läraren” förflyttats från ett samspel mellan det moderna samhällets tre poler, (a) utbildningspolitikens dokument, (b) (pedagogik) som vetenskap och (c) (lärar)professionens tidskrifter till en situation som är i betydligt högre grad media- och lekmannadriven och avståndstagande från framför allt den pedagogikvetenskapliga debatten genom att snarast framkalla behovet av den traditionella skolan och läraren som det goda.

(3) Ett tredje viktigt resultat från projektet är att vad som karakteriserats som den könsneutrala diskursens effekter betraktas som djupt motsägelsefulla då den å ena sidan bidragit till att kvinnor kunnat utnyttja demokratiseringen av utbildningssystemet, vilket på olika sätt bidragit till ökad jämställdhet samtidigt som å andra sidan ”skolans könade maktordningar blivit mer osynliga. De diskurser, som aktiverats på den statliga arenan har syftat till att ersätta läraren som auktoritet i frågor om kunskap och moral med en progressiv och demokratisk lärare. En god lärare skulle vara förstående, kärleksfull och uppoffrande samt göra allt för att tillgodose alla elevers individuella behov, och detsamma gällde en god skolledare i relation till skolans lärare. Sådana kvaliteter har av tradition förknippats med det kvinnliga symboliska könet, och i den meningen utgör kvinnor således normen. Trots detta har de dock inte haft statens helhjärtade stöd eftersom det utmålas som ett stort problem att just männen sviker läraryrket.

Nya forskningsfrågor

I resonemanget ovan om resultat nummer 2, förskjutningen till hur media kommit att bli dominerande vad gäller agendasättningen av den goda läraren, har redan ett vidare utbildningspolitiskt sammanhang berörts och här har projektet varit medskapande i ett antal nya frågeställningar. Detta avses att vidareföras inom ramen för ett forskningsprojekt som fokuserar just var den ideologiska kampen om skolan tog vägen. Existerar det fortfarande, 2008, en ideologisk kamp om skolan och vad gäller den i så fall i dag? Ett sätt att problematisera är hur jämviktsläget eller kanske snarare de förhållanden om vilka de olika politiska och sociala krafterna är mer eller mindre överens har förskjutits sedan slutet av 1980-talet – här förefaller det exempelvis som om ambitionerna med skolan som ett instrument för social mobilitet har försvagats. Vilka är sammantaget de utbildningspolitiska stridsfrågorna i dag och hur kan de preciseras? Det planerade projektets huvudintresse är att blottlägga stridsfrågornas innebörd och kommer därvid att delvis ta

vägen över utbildningspolitikens centrala aktörer, och vad som också kan omfatta även icke helt synliga aktörer, kort sagt de olika sociala krafter som antas ha ett mer eller mindre auktoritativt inflytande över utbildningspolitikens innehåll.

Ett annat forskningstema som vuxit sig allt starkare i takt med projektets analyser och i samspel med professionsforskningens expansion är hur lärarprofessionens villkor och möjligheter i jämförelse med andra professioner kan och skall förstås. Tidigt ställdes i nära anknytning till projektet tillsammans med norska forskare frågor om lärarprofessionens professionskultur. Vid NFPF-konferensen i Köpenhamn 2008 presenterades de samlade utgångspunkter för det problemområde som här skisserats där fokus i de nya frågeställningar som tagit form kan uttryckas på följande sätt: Hur utvecklas den högre utbildningen och då specifikt olika professionsutbildningar (och specifikt lärarutbildningen) i spänningsfältet mellan ekonomiska, teknologiska och även instrumentella krav på utbildningens utformning och krav på att utveckla professionernas moraliska ansvar i den högre utbildningen? Hur ser olika professionskulturer ut och hur samspelar de med den generella högre utbildningen? Vilka normativa idéer finns internationellt och nationellt vad gäller möjligheterna till värnande och vidareutveckling av professionsutbildningarnas normativa och moraliska dimensioner? Ambitionen utifrån dessa frågor är att placera in lärarutbildningen i ett komparativt perspektiv och jämföra den med några andra centrala professionsutbildningar vad gäller professionskultur och den högre utbildningens roll vad gäller utveckling av professionernas moraliska ansvar.

Projektets två viktigaste publikationer

I projektets två avslutande rapporter sammanfattas projektets huvudresultat på följande sätt. Den goda läraren – tradition och profession (preliminär titel) redigerad av Tomas Englund är indelad i tre huvudavdelningar enligt följande: Avdelning I innehåller en historisk referensram som går tillbaka på två olika läraridentiteter, läroverksläraren och folkskolläraren, och utvecklar en referensram för att värdera möjligheterna till utvecklingen av professionella lärare. I avdelning II analyseras ingående olika arenors diskursiva formeringar av den goda läraren och här understryks hur just fundamentalt olika innebörder av den goda läraren tar form såväl mellan som på olika arenor och förskjutningen till hur media kommit att bli dominerande vad gäller agendasättningen av den goda läraren. Avdelning III innehåller ett antal vidareförda analyser och anknytningar till en pedagogisk-filosofisk diskussion av vad den goda läraren kan vara.

Den andra avslutande rapporten, Den goda läraren: Kön och lärarkompetens som diskursiva konstruktioner 1945-2003 redigerad av Ulla Johansson, redovisar resultaten av ett antal historiska studier, som anlägger könsperspektiv på den diskursiva konstruktionen av olika lärarkategorier inom ungdomsskolan, nämligen förskollärare, klasslärare, lärare i hälsa och idrott respektive hem- och konsumentkunskap samt lärare i teoretiska kärnämnen respektive praktiska yrkesämnen inom gymnasieskolan. Ytterligare en studie behandlar skolledare inom grundskolan. Källmaterialet varierar för de olika studierna och hämtas från olika arenor som exempelvis statliga utredningar, lärartidskrifter, intervjuer och otryckta källor från idrottsrörelsens arkiv. Avslutningsvis sammanfattas och diskuteras resultaten.

Förutom de två nu nämnda slutrapporterna från projektet som således beräknas utkomma från 2008 så har projektet en internationell tidskriftsartikelproduktion (som kommer att utökas ytterligare), fem doktorsavhandlingar har producerats inom projektet och ytterligare fyra med lösare anknytning till projektet. Dessutom har ett antal rapporter och ett stort antal internationella konferensbidrag presenterats, i flera fall med internationellt distingerade kommentatorer. Ett antal presentationer har också gjorts i flera olika universitets-, lärarutbildnings- och skolsammanhang samt vid en forskarutbildningskurs liksom vid pedagogikhistorisk konferens (2003).

Publikationer

2001

Falkner, Kajsa (2001): Analys av debatten i LTG-föreningens medlemsblad/tidning under perioden 1979-2000. En undersökning av lärares förhållningssätt i relationen mellan teori och praktik. Paper presenterat vid NERA/NFPF, Stockholm, mars 2001.

Falkner, Kajsa (2001): Teachers within the interplay between theory and practice -An analysis based on the perspectives of modernity described by Stephen Toulmin. Paper presenterat vid ECER/EERA, Lille, Frankrike, september 2001 samt vid ISATT, Faro, Portugal, september 2001.

Lindberg, Owe (2001): Teachers and their education. An analysis of the talk about teachers and their education in relation to the present reform of teacher education in Sweden. Paper presenterat vid ECER/EERA, Lille, Frankrike, september 2001.

von Wright, Moira (2001): Going visiting? The limits and possibilities of acting in the perspective of others. Paper presenterat vid NERA/NFPF, Stockholm mars 2001.

von Wright, Moira (2001): Going visiting? Att handla i andras perspektiv. Perspektiveringar, Antropos 1/2001, rapporter från Kulturvetenskapliga forskningsgruppen, Lärarhögskolan i Stockholm.

Wiklund, Matilda (2001): Flumskola eller pluggskola? Den goda läraren på DN:s debatt- och ledarsidor 1980-2000. Paper presenterat vid konferensen 'Samhällets diskurser' Stockholms universitet, 18-21 oktober 2001

2002

Berge, Britt-Marie och Johansson, Ulla (2002): I framtidens tjänst? Framtiden 3/2002, 16-20.

Berge, Britt-Marie (2002): Krisen i läraryrket - en fråga om kön? Arbetspaper presenterat vid projektpresentation, Örebro universitet 25-26 september 2002. Kommentator: Monica Rudberg (PFI - Oslo).

Falkner, Kajsa (2002): Lärare på väg mot tredje moderniteten? Arbetspaper presenterat vid projektpresentation, Örebro universitet 25-26 september 2002. Kommentator: Agneta Linné (LHS).

Hjälmeskog, Karin (2002): Den goda läraren i hem- och konsumentkunskap. Arbetspaper presenterat vid projektpresentation, Örebro universitet 25-26 september 2002. Kommentator: Monica Rudberg (PFI - Oslo).

Johansson, Ulla (2002): Den goda gymnasieläraren i olika statliga diskurser 1945-1999. Arbetspaper presenterat vid projektpresentation, Örebro universitet 25-26 september 2002. Kommentator: Monica Rudberg (PFI - Oslo).

Lindberg, Owe (2002): Talet om lärarutbildning. Örebro: Örebro Studies in Education 5. (Doktorsavhandling).

Ohrlander, Kajsa (2002): De osynliga befriarna? Förskollärarna i några statliga texter på 1970-talet. Paper presenterat vid historikermötet i Örebro, 18 februari 2002.

Ohrlander, Kajsa (2002): Förskolläraren. Arbetspaper presenterat vid projektpresentation, Örebro universitet 25-26 september 2002. Kommentator: Monica Rudberg (PFI - Oslo).

Olofsson, Eva (2002): Med uppgift att konstruera kropp, karaktär och livsstil. Arbetspaper presenterat vid projektpresentation, Örebro universitet 25-26 september 2002. Kommentator Monica Rudberg (PFI Oslo).

Säfström, Carl-Anders (2002): Lärarforskningens geografi och offentliga representation. Arbetspaper presenterat vid projektpresentation, Örebro universitet 25-26 september 2002. Kommentatorer: Ingrid Carlgren (LHS), Agneta Linné (LHS), Ulf P Lundgren (ILU) och Monica Rudberg (PFI - Oslo)

von Wright, Moira (2002): Goodness and education. Paper presenterat vid NERA/NFPF, Tallinn, Estland mars 2002.

von Wright, Moira (2002): På spaning efter godhet i lärarutbildningen. Arbetspaper presenterat vid projektpresentation, Örebro universitet 25-26 september 2002. Kommentatorer: Ingrid Carlgren (LHS), Agneta Linné (LHS), Ulf P Lundgren (ILU) och Monica Rudberg (PFI - Oslo).

Wiklund, Matilda (2002): Den goda läraren i DN:s valdebatt. Arbetspaper presenterat vid projektpresentation, Örebro universitet 25-26 september 2002. Kommentatorer: Ingrid Carlgren (LHS), Agneta Linné (LHS), Ulf P Lundgren (ILU) och Monica Rudberg (PFI - Oslo).

2003

Berge, Britt-Marie (2003): The teacher profession in a state of crisis - a question of gender? -"Good" primary school teacher as state constructions (1945-2000). Paper presenterat vid NERA/NFPF, Köpenhamn 6-9 mars 2003.

Berge, Britt-Marie (2003): The primary teaching profession in a state of crisis - a question of gender? Paper presenterat vid ECER/EERA, Hamburg, Tyskland 19 september 2003. Kommentator: Terri Seddon (Monash University).

erge, Britt-Marie (2003): Whatever happened to the male teacher? Recruitment to teaching in Sweden 1945-2000. Paper presenterat vid den nordiska pedagogik historiska forskningskonferensen. Session 10: Genus i pedagogikhistorien. Stockholm 25-27 september 2003.

Englund, Tomas (2003): Professional ethics and civic morals today: towards a new moral individualism. Paper presenterat vid NFPF/NERA, Köpenhamn mars 2003 inom ramen för symposiet 'The normative dimension dimensions of higher education – rethinking professional ethics and civic morals & reformulating academic values'

Englund, Tomas & Jensen, Karen (2003): Presentation and introduction to the symposium on 'The normative dimension dimensions of higher education – rethinking professional ethics and civic morals & reformulating academic values'. NFPF/ NERA Köpenhamn i mars 2003.

Falkner, Kajsa (2003): Lärare på väg mot den tredje moderniteten? En studie av LTG-lärares förhållningssätt i relationen teori - praktik under perioden 1979-2001. Örebro: Rapporter från Pedagogiska institutionen, Örebro universitet 5

Falkner, Kajsa (2003): Are teachers in the transition between the second and the third modernity? An inquiry of teachers in the interplay between theory and practice during the period of 1979-2001. Paper presenterat vid NERA/NFPF, Köpenhamn mars 2003 samt vid ECER/EERA, Hamburg, Tyskland september 2003. Kommentator: Terri Seddon (Monash University).

Hjälmeskog, Karin (2003): Vem är hon? Var är hon? Hur är hon? Är hon en "hon"? En inledande studie av "den goda läraren" i hem- och konsumentkunskap. Paper presenterat vid NERA/NFPF, Köpenhamn mars 2003.

Johansson, Ulla (2003): Gatekeeper or creator of a cheerful school atmosphere? Constructions of the good secondary school teacher on the state and the teachers' arenas: 1945-2000. Paper presenterat vid ECER/EERA, Hamburg, Tyskland mars 2003. Kommentator: Terri Seddon (Monash University).

Karseth, Berit (2003): The normative mandate of higher education institutions. Paper presenterat vid NFPF/NERA, Köpenhamn mars 2003 inom ramen för symposiet 'The normative dimension dimensions of higher education – rethinking professional ethics and civic morals & reformulating academic values'

Lindberg, Owe (2003): Teacher education - How we talk about it and what it means. Paper presenterat vid NERA/NFPF, Köpenhamn mars 2003.

Linné, Agneta (2003): Professional ethics and civic morals in teacher education. Paper presenterat vid NFPF/NERA, Köpenhamn mars 2003 inom ramen för symposiet 'The normative dimension dimensions of higher education – rethinking professional ethics and civic morals & reformulating academic values'

Linné, Agneta (2003): Professional ethics and civic morals in teacher education A historical narrative. Paper presenterat vid ECER/EERA, Hamburg, Tyskland september 2003. Kommentator: Terri Seddon (Monash University).

Ohrlander, Kajsa (2003): The construction of 'the good' preschool teacher in times of transformation. Paper presenterat vid ECER/EERA, Hamburg, Tyskland september 2003. Kommentator: Terri Seddon (Monash University).

Olofsson, Eva (2003): Med uppgift att konstruera kroppar, karaktärer och livsstilar. Bilden av den goda idrottsläraren i den statliga diskursen. Paper presenterat vid NERA/NFPF, Köpenhamn, mars 2003.

Olofsson, Eva (2003): Who needs the PE teacher? The discursive construction of the PE teacher on two different arenas. Paper presenterat vid ECER/EERA, Hamburg, Tyskland, september 2003. Kommentator: Terri Seddon (Monash University).

Skog-Östlin, Kerstin (2003): The good teacher' - a tentative study of social identity. Paper presenterat vid ECER/EERA, Hamburg, Tyskland, september 2003. Kommentator: Terri Seddon (Monash University).

Solbrekke, Tone Dyrdal & Jensen, Karen (2003): Learning the moral order of professional culture. Paper presenterat vid NFPF/NERA, Köpenhamn mars 2003 inom ramen för symposiet 'The normative dimension dimensions of higher education – rethinking professional ethics and civic morals & reformulating academic values'

Tornberg, Ulrika (2003): Vem är den goda läraren? Paper presenterat vid NERA/NFPF, Köpenhamn, mars 2003.

von Wright, Moira (2003): Educational theory and ethical considerations. Paper presenterat vid NERA/NFPF, Köpenhamn, mars 2003 inom ramen för symposiet 'The normative dimension

dimensions of higher education – rethinking professional ethics and civic morals & reformulating academic values'

von Wright, Moira (2003): Metaphors and the moral limits of the sociocultural perspective. Paper presenterat vid Philosophy of Education Society of Great Britain, Annual Conference, New College, Oxford, 11- 13 april 2003.

Wiklund, Matilda (2003): Den goda läraren tar form i mediedebatten

diskursiva lärarkonstruktioner i Dagens Nyheter. Paper presenterat vid NERA/NFPF, Köpenhamn, mars 2003.

Wiklund, Matilda (2003): The making of the good teacher in media debates - discursive constructions of teachers in Dagens Nyheter 1982-2002. Paper presenterat vid ECER/EERA, Hamburg, Tyskland september 2003. Kommentator: Terri Seddon (Monash University).

2004

Berge, Britt-Marie (2004): Whatever happened to the male teacher? Gendered discourses and progressive education in Sweden 1945-2000". History of Education Review 33 (2), 15-29. (artikeln presenterad vid projektpresentation och forskarutbildningskurs, Örebro universitet 26-30 april 2005).

Englund, Tomas (2004): The modern teacher constructed on different arenas. Paper presenterat vid ECER/EERA, Kreta, september 2004. Kommentatorer: Martin Lawn (UK) och Terri Seddon (Monash University).

Erikson, Lars (2004): Föräldrar och skola. Örebro: Örebro Studies in Education 10. (Doktorsavhandling).

Falkner, Kajsa (2004): Perspektiv på LTG. LTG-lärares uppfattningar av sitt arbete 1979-2001. LTG-tidningen, 48 (1), 8-14; Medlemsblad for LTG-laget i norsk skole, 20 (2), 8-12.

Hjälmeskog, Karin (2004): Who is she? Where is she? How is she? Is she a "she"?. A Study of "the Good" Teacher in Home- and Consumer Studies. Paper presenterat vid IFHE XXth World Congress, 1-7 augusti, Kyoto, Japan.

Lindberg, Owe (2004): Constructions of teachers within official reports on teacher education in Sweden 1952-1999. Paper presenterat vid ECER/EERA Kreta, september 2004. Kommentatorer: Martin Lawn (UK) och Terri Seddon (Monash University).

Ohrlander, Kajsa (2004): Feminisms, marxisms, psychologies.The discursive struggle over daycare in Sweden in the 1970s. Paper presenterat vid 12th Reconceptualizing Early Childhood Education Research, Theory and Practice, Oslo, 6-11 maj 2004.

Ohrlander, Kajsa (2004): Discursive relations between women´s liberation and dialogue pedagogy. Some aspects of the day care debate in Sweden in the 1970th. Paper presenterat vid European Social Science History Conference, Berlin, Tyskland 24-27 mars 2004.

von Wright, Moira (2004): Passed over to silence? The falling of the teacher as a political and moral subject. Paper presenterat vid ECER/EERA, Kreta, september 2004. Kommentatorer: Martin Lawn (UK) och Terri Seddon (Monash University).

Wiklund, Matilda (2004): For equalisation or rectification? Good teacher discourses in Swedish media debates. Paper presenterat vid ECER/EERA, Kreta, september 2004. Kommentatorer: Martin Lawn (UK) och Terri Seddon (Monash University).

2005

Berge, Britt-Marie (2005): Teachers and gender equity: Swedish welfare state after 1945. Paper presenterat vid projektpresentation, Örebro universitet 26-30 april 2005. Kommentatorer: Gert Biesta (University of Exeter) och David Labaree (Stanford University).

Dessutom presenterat vid Hawke Research Institute och Research Centre for Gender Studies vid South Australian University, Adelaide i maj 2005.

Berge, B-M (2005) Gender approach in the ”good” teacher project. Örebro universitet 26-30 april 2005. Kommentatorer: Gert Biesta (University of Exeter) och David Labaree (Stanford University

Berge, B-M (2005): Teachers and gender equity: Swedish welfare state after 1945. (Submitted).

Englund, Tomas (2005): The good teacher constructed on different arenas and among different categories of teachers. Paper presenterat vid projektpresentation och forskarutbildningskurs, Örebro

universitet 26-30 april 2005. Kommentatorer: Gert Biesta (University of Exeter) och David Labaree (Stanford University).

Hagström, Eva (2005): Meningar om uppsatsskrivande i högskolan. Örebro: Örebro Studies in Education 12. (Doktorsavhandling).

Johansson, Ulla (2005): Discursive constructions of secondary school teachers on the state and the teachers arenas: Sweden 1945-2000. Paper presenterat vid projektpresentation och forskarutbildningskurs, Örebro universitet 26-30 april 2005. Kommentatorer: Gert Biesta (University of Exeter) och David Labaree (Stanford University).

Linné, Agneta (2005): Modernity and teacher education - a narrative of professional ethics and civic morals. Paper presenterat vid projektpresentation och forskarutbildningskurs, Örebro universitet 26-30 april 2005. Kommentatorer: Gert Biesta (University of Exeter) och David Labaree (Stanford University).

Ohrlander, Kajsa (in press) Challenging essentialist discourses on children's self identities: ´the child in cultural radicalism and revolutionary practices in Sweden in the 1960s-1970s.´ Contemporary Issues in Early Childhood, Vol 1. Artikeln presenterad vid projektpresentation och forskarutbildningskurs, Örebro universitet 26-30 april 2005. Kommentatorer: Gert Biesta (University of Exeter) och David Labaree (Stanford University).

Ohrlander, Kajsa red. (2005): Ropen skalla - daghem åt alla. Rapport från Samtidshistoriska Institutet, Södertörns Högskola. Vittnesseminarium 6 juni 2003.

Olofsson, Eva (2005): The discursive construction of gender in physical education in Sweden 1945-2003. European Physical Education Review 11 (3) 219-238. Artikeln presenterades också vid projektpresentation och forskarutbildningskurs, Örebro universitet 26-30 april 2005. Kommentatorer: Gert Biesta (University of Exeter) och David Labaree (Stanford University).

Skog-Östlin, Kerstin (2005): The good teacher. A picture of elementary and secondary teachers 1880-1940. Paper presenterat vid projektpresentation och forskarutbildningskurs, Örebro universitet 26-30 april 2005. Kommentatorer: Gert Biesta (University of Exeter) och David Labaree (Stanford University).

Tornberg, Ulrika (2005): About the personal dimension of being a teacher; highlights from a case study. Paper presenterat vid projektpresentation och forskarutbildningskurs, Örebro universitet 26-30 april 2005. Kommentatorer: Gert Biesta (University of Exeter) och David Labaree (Stanford University).

Tornberg, Ulrika (2005): The ”Who” as a Research Object? Problems and Possibilities.

Paper presenterat inom nätverket ”Teachers’ Work and Lives” vid NFPF/NERA i Örebro 2005.

von Wright, Moira (2005): Relocating the notion of activity in educational theory. Paper presenterat vid Philosophy of Education Society of Great Britain, Annual Conference, New College, Oxford 1-3 april 2005.

von Wright, Moira (2005): Moral agency and the limits of the sociocultural perspective. Paper presenterat vid projektpresentation och forskarutbildningskurs, Örebro universitet 26-30 april 2005. Kommentatorer: Gert Biesta (University of Exeter) och David Labaree (Stanford University).

Wiklund, Matilda (2005): The making of the good teacher in Swedish media debates - discursive constructions of education in Dagens Nyheter. Paper presenterat vid projektpresentation och forskarutbildningskurs, Örebro universitet 26-30 april 2005. Kommentatorer: Gert Biesta (University of Exeter) och David Labaree (Stanford University).

2006

Berge, B-M., Johansson, U. & Olofsson, E. (2006): Students' constructions of Swedish model teachers of today. Paper presented at the 2006 AERA Annual Meeting, April 7-11, 2006, San Francisco.

Englund, Tomas, (2006): Om nödvändigheten av lärares kommunikativa kompetens. I Ann-Kristin Boström & Birgitta Lidholt red.: Lärares arbete - Pedagogikforskare reflekterar utifrån olika perspektiv s. 41-56. Stockholm: Myndigheten för skol- utveckling. Forskning i fokus nr 29.

Hultin, Eva (2006): Samtalsgenrer i gymnasieskolans litteraturundervisning. En ämnes-

didaktisk studie. Örebro: Örebro Studies in Education 16 (doktorsavhandling).

Solbrekke, Tone Dyrdal & Karseth, Berit (2007): Professional responsibility – an issue for higher education. Higher Education 52(1) 95-119.

Tornberg, Ulrika (2006): Om lärarskapets personliga dimension - några fallstudier. Malmö: Gleerups Utbildning AB.

Wiklund, Matilda (2006): Kunskapens fanbärare. Den goda läraren som diskursiv konstruktion på en mediearena. Örebro: Örebro Studies in Education 17 (doktors-

avhandling).

2007

Franzén, Karin (2007): Is i magen och ett varmt hjärta". Konstruktionen av skolledarskap i ett könsperspektiv. Akad. Avh. vid pedagogiska institutionen, Umeå universitet. Nr 81.

Johansson, Ulla (2007): Kön, klass och goda lärare: En diskursanalys av texter om yrkeslärare, läroverkslärare och gymnasielärare 1945-2000. Pedagogiska rapporter, Pedagogiska institutionen, Umeå universitet. http://www.pedag.umu.se/forskning/publikationer/rapporter/Rapport_76.pdf

Olofsson, Eva (2007): The Swedish sport movement and the PE teacher 1940-2003: From supporter to challenger. Scandinavian Journal of Educational Research, 51 (2) 163-183.

deRon, Lena (2007): Bortom schablonen. En kvinnohistorisk analys av läraren i hem- och konsumentkunskap. Examensarbete 10 poäng, D-kurs i pedagogik. Lärarhögskolan i Stockholm: Institutionen för samhälle, kultur och lärande.

Solbrekke, Tone Dyrdal (2007): Understanding Conceptions of Professional Responsibility. Oslo: University of Oslo (diss.).

Wiklund, Matilda (2007): Making the true story of education. Paper presenterat på NFPF/NERA Conference 2007. Åbo/Turkku, Finland

Wiklund, Matilda (2007): The media co-constructing education policy. Paper presenterat på AERA Conference 2007. Chicago, USA

2008

Englund, Tomas (2008): The university as an encounter for deliberative communication creating cultural citizenship and professional responsibility. Paper presenterat vid NFPF / NERA i Köpenhamn i mars 2008 inom ramen för symposiet 'Educating towards civic and professional responsibility – the role of higher education'.

Erikson, Lars (2008): Different models of the parent-school relationship. Paper presenterat på NFPF/NERA Conference 2008. Köpenhamn. Danmark.

Karseth, Berit (2008): Education towards critical citizenship: An analysis of the recent curriculum policy in higher education. Paper presenterat vid NFPF/NERA I Köpenhamn I mars 2008 inom ramen för symposiet 'Educating towards civic and professional responsibility – the role of higher education'.

Ljunggren, Carsten & Unemar Öst, Ingrid (2008): Understanding self-reflexivity and personal responsibility in higher education. Paper presenterat vid NFPF/NERA I Köpenhamn I mars 2008 inom ramen för symposiet 'Educating towards civic and professional responsibility – the role of higher education'.

Solbrekke, Tone Dyrdal (2008): Educating for professional responsibility – a normative dimension of higher education. Paper presenterat vid NFPF/NERA I Köpenhamn I mars 2008 inom ramen för symposiet 'Educating towards civic and professional responsibility – the role of higher education'.

Tornberg, Ulrika (2008): Personliga drivkrafter i lärarskapet; ett livshistorieperspektiv. I Carola Aili; Ulf. L. Blossing & Ulrika Tornberg red: Forskningsperspektiv på läraryrket. Stockholm: Pedagogiska Magasinets förlag, Lärarförbundet.

Wiklund, Matilda (2008): Mediating education - The media as co-constructor of education policy. Paper presenterat på AERA Conference 2008. New York City, USA

Kommande:

Berge, Britt-Marie (kommande), Social justice and gender equity in Swedish class teacher union press post 1945, (Journal of Education for Teaching JET. Submitted)

Berge, Britt-Marie; Johansson, Ulla & Olofsson, Eva (kommande): Teaching in the 21st century. Students positioning Swedish teachers: Are they anything more than servants? (Will be submitted to European Educational Research Journal)

Englund, Tomas red. (kommande): Den goda läraren - tradition och profession (preliminär titel). Slutrapport 1 från projektet. Medverkande: Tomas Englund (redaktör), Lars Erikson, Kajsa Falkner, Eva Hultin, Sara Irisdotter Aldenmyr, Owe Lindberg, Agneta Linné, Charlotta Pettersson, Kerstin Skog-Östlin, Ulrika Tornberg, Matilda Wiklund, Moira von Wright, Marianne Öberg-Tuleus.

Erikson, Lars (2008): Lärares förtroendeskapande föräldrakontakter. I Agneta Nilsson red: ”Vi lämnar till skolan det käraste vi har”. Samarbete med föräldrar – en relation som utmanar. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling (kommande).

Erikson, Lars (2008): Föräldrar och skola – olika innebörder. I Agneta Nilsson red: ”Vi lämnar till skolan det käraste vi har”. Samarbete med föräldrar – en relation som utmanar. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling (kommande).

Erikson, Lars (2008): Lärares kontakter och samverkan med föräldrar – en enkätundersökning. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling. Rapportserien (kommande)

Johansson, Ulla red. (kommande): Den goda läraren: Kön och lärarkompetens som diskursiva konstruktioner 1945-2003. Slutrapport 2 från projektet. Medverkande: Britt-Marie Berge, Eva Olofsson, Ulla Johansson (redaktör), Kajsa Ohrlander, Karin Hjälmeskog och Karin Franzén.

Pettersson, Charlotta (kommande): Kursplaners rekontextualisering och mening En studie av hur lärare tar kursplaner i bruk (Prel titel på doktorsavhandling som planeras att läggas fram vid Örebro universitet hösten 2008).

von Wright, Moira (kommande): Det Gode som bevægelse og som retning i pædagogik.. I M. Andersson. & L. E. Damgaard Knudsen red. Pedagogisk filosofi. København: Forlaget Unge Pædagoger. Accepted 2007-09-27.

Öberg-Tuleus, Marianne (kommande avhandling som läggs fram 4 juni 2008 vid Örebro universitet): Lärarutbildning mellan det bekanta och det obekanta - en studie av lärares och lärarstudenter beskrivningar av levd erfarenhet i skola och högskola.